

Appendix:

Ode til Typografien

AF PABLO NERUDA

Oversat af Peer Sibast

Illustration af Dan Sterup-Hansen

Store alvorlige bogstaver,
 lodrette,
 i rene
 linjer,
 knejsende
 som skibets
 mast
 midt på
 siden
 fuld
 af
 forvirring og rod,
 algebraiske
 bodonityper,
 fuldendte
 bogstaver,
 fine
 som mynder,
 tilpassede
 geometriens
 hvide rektangel,
 Elzevir-vokaler,
 prægede
 af det fine stål
 i værksteder nær vandet
 i Flandern, langs
 Nordens kanaler,
 ankerets
 skrifttegn,
 Aldus-typer,
 standhaftige
 som Venedigs
 havfigur,
 i hvis modervande
 kursiven driver om
 som et hengivent
 sejl
 og får alfabetet
 til at hælde:
 de oceaniske
 opdageres
 vind
 bøjede

for stedse
 skriftens profil.

Fra
 middelalderens hænder
 nåede de
 helt til dine øjne:
 dette
 N
 denne dobbeltform
 8
 dette
 J
 dette
 R
 af rum og rødme.
 Der
 blev de skabt
 som var de
 sprogets
 tænder, kløer
 og metalliske hamre.
 Hvert bogstav
 udhamrede de,
 rejste de op,
 en lille sort statue
 i hvidt,
 et blomsterblad
 eller tankens
 stjerneklædte grund
 som tog skikkelse
 af en vandrig flod
 som førte til folkenes hav
 med hele
 alfabetet
 og kastede lys
 over munden.
 Menneskets
 hjerte og øjne
 blev fyldt med bogstaver,
 med budskaber,
 med ord
 og vinden, i voldsomme kast

eller dvælen,
gav stødet til de gale
og hellige bøger.

Under
de nye
skrevne pyramider
var bogstavet
levende,
alfabetet glødende,
vokalerne,
konsonanterne som
nikkende blomster.
Papirets
øjne, som betragtede
menneskene
og søgte efter
deres fornøjelser,
deres historie, deres elskov,
udbredte
den ophobede
skat,
mens de med ét
delte visdommens
sindighed ud
på bordet
som et spil kort,
al
århundredernes
hemmelige
humus, sangen, erindringen,
oprøret,
den blinde lignelse,
de blev
pludselig
frugtbarhed,
kornkammer,
bogstaver,
bogstaver
som vandrede
og opflammede,
bogstaver
som drog over havet

og sejrede,
bogstaver
som vækkede
og klatrede opad,
bogstaver
som befriede,
bogstaver
som fløj gennem luften
i dueskikkelse,
bogstaver,
røde på sneen,
skilletegn,
veje,
bygninger
af bogstaver,
og Villon og Berceo,
erindringens
troubadourer,
knap nok
skrevet på læder
som på krigstromme,
de kom
til bøgernes
rummelige skib,
til den søfarende
typografi.

Men
bogstavet
var ikke blot skønhed,
det var også liv,
det var fred for soldaten,
det steg ned i minens
ensomhed,
og minearbejderen
læste
det usårlige og hemmelige
flyveblad,
skjulte det
i sit gådefulde hjertes
folder,
og oppe
på jorden

var han en anden,
 og hans ord
 blev et andet.
 Bogstavet
 blev moder
 til de nye faner,
 bogstaverne
 frembragte
 de jordiske
 stjerner
 og sangen, den glødende hymne
 som forener
 folkene,
 bogstav
 føjet
 til bogstav,
 fra folk til folk
 blev grunden lagt
 til dets klangfulde autoritet
 som voksede i menneskets strube
 til sangens klare magt stod fast.

Lad mig
 derfor
 fejre dig,
 typografi,
 i dine
 rene profilers
 renhed,
 i bogstavet
 O's
 fioler,
 i det græske
 Y's
 kølige vase,
 i
 Q'et
 i Quevedo
 (hvordan kunne
 min poesi
 passere dette bogstav
 uden at føle den døende vismands
 ældgamle kuldegysning?),

i den
 mang-
 mangfoldige
 lilje
 i
 V'et
 i Vitoire,
 i E'et
 med trinene
 at klatre til himlen ad,
 i
 Z'et
 med dets lynansigt,
 i det orange
 P.

Elskede,
 jeg elsker
 dit hårs bogstaver,
 dit blik
 U,
 din taljes S.
 I det unge forårs
 løv
 skinner det diamantklare
 alfabet,
 smaragderne
 skriver dit navn
 med dugfriske initialer.
 Du min elskede,
 dit viltre hår,
 uudgrundeligt
 som urskov og ordbog,
 indhyller mig
 med sit røde sprogs
 hele fylde.
 I alt,
 i ormens
 spor
 kan man læse,
 i rosen kan man læse,
 rødderne
 er fulde af bogstaver

som skovens fugtighed
har krummet,
og på himlen
over Isla Negra, om natten,
læser jeg,
læser jeg
på
kystens
kolde firmament,
intensivt og klart
af skønhed
som det strækker sig vidt
med store
og bittesmå stjerner
og iskolde
diamantråb,
jeg læser, læser
i natten
over det sydlige Chile,
fortabt i himlens
himmelske ensomheder,
som i en bog
læser jeg
alle
eventyrene,
og i græsset
læser jeg,
læser
den landlige jords
grønne, sandgule
typografi,
jeg læser
skibene, ansigterne
og hænderne,
jeg læser
dit hjerte
hvor
dit navns
provinsielle
initial
og mit navns
klippeskær
lever

flettet ind i hinanden.
Jeg læser
din pande,
læser
dit hår,
og i jasminen
lader
de skjulte bogstaver
det uophørlige
forår spire,
indtil jeg tyder
kronvalmuens
interpunktion
og
sommerens
skarlagensrøde
bogstav:
de er min sangs nøjagtige blomster.

Men
når
skriften
udfolder
sit rosenbed,
bogstavet
sin sande
havekunst,
når du læser
de gamle og de nye
ord, alle sandhederne
og udforskningerne,
da be'r jeg dig
om en tanke
for ham som ordner dem
og stiller dem op,
for ham som gør
matricen klar,
bogtrykkeren
med sin lampe, han der –
som en styrmand –
på sprogets bølger
styrer vindene og skummet,
mørket og stjernerne

i bogen:
 Menneske
 og stål
 endnu engang forenet
 mod mysteriets
 nattevinge,
 sejlene,
 gennemborende,
 komponerende.

Typografi,
 jeg er
 kun en digter,
 og du er
 fornuftens
 blomstrende leg,
 intelligensens
 løbere
 i bevægelse.
 Du bli'r ikke træt
 om natten
 eller om vinteren,
 du kredser
 gennem årene
 i vor
 anatomi,
 og hvis du hviler
 i flugten
 en eller anden nat
 eller under en strejke,
 af udmattelse eller
 midt i en ombrydning,
 da sænker du dig atter ned
 på bogen

eller avisen
 som fuglene
 på reden.
 Du vender tilbage
 til systemet,
 til forstandens
 endegyldige
 orden.

Bogstaver,
 bliv ved med at falde
 som en punktlig regn
 på min vej.
 Bogstaver af alt det
 som lever
 og dør,
 bogstaver af lys, af måne,
 af stilhed
 og vand,
 jeg elsker jer,
 og i jer
 erobrer jeg
 ikke blot tanken
 og kampen,
 men også jeres daggry,
 jeres tanker
 og lyde:
 den prægtige aftens
 A
 tårnets og tungens
 T
 og M'et
 som dit navn
 af morgenrøde.

